

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/16/2020
Identifikačné číslo spisu: 5019200321
Dátum vydania rozhodnutia: 28.04.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:5019200321.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte, zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Aleny Adamcovej a JUDr. Jany Martinčekovej, v právnej veci žalobkyne: W. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XX, XXX XX D. E. A., zastúpenej procesnou opatrovníčkou: J. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XX, XXX XX D. E. A., proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, J.M. Hurbana 16, 010 01 Žilina, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. UPS/US7/SSVODPPKPC1/SOC/2019/3715 z 29.03.2019, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline, č.k. 25Sa/16/2019 z 5. decembra 2019, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline, č.k. 25Sa/16/2019 z 5. decembra 2019 m e n í tak, že rozhodnutie žalovaného č. UPS/US7/SSVODPPKPC1/SOC/2019/3715 z 29.03.2019 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

II. Žalovaný j e p o v i n n ý nahradiť žalobkyňi trovy konania na krajskom súde a trovy kasačného konania v rozsahu 100%.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Žiline napadnutým rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala zrušenia rozhodnutia žalovaného č. UPS/US7/SSVODPPKPC1/SOC/2019/3715 z 29.03.2019 (preskúmané rozhodnutie). Preskúmaným rozhodnutím žalovaný zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, pracovisko Kysucké Nové Mesto č. ZA3/PKNM/SOC/2018/34309-31 zo 14.12.2018 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“). Prvostupňovým rozhodnutím úrad odňal žalobkyňi s účinnosťou od 01.01.2019 peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla, ktorý poberala žalobkyňa na základe rozhodnutia č. ZA3/PKNM/SOC/2014/57988 z 11.03.2014, mesačne vo výške 16,7% sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu a jeho výplatu od 01.01.2019 zastavil.

2. Krajský súd v odôvodnení rozsudku napadnutého kasačnou sťažnosťou uviedol, že aktuálny lekársky nález psychiatricky, najmä pokiaľ ide o poruchy správania žalobkyne, sa správne mu súdu (rovnako ako

žalovanému) javí ako účelový, pretože nekorešponduje s predchádzajúcimi vyšetreniami. V psychiatrickom vyšetrení zo septembra 2017 MUDr. Š. uvádza, že nie sú prítomné výraznejšie behaviorálne poruchy. Krajský súd poukázal aj na lekárske závery MUDr. F., neurologičky, ktorá v predchádzajúcich vyšetreniach nikdy nespomenula poruchy správania v zmysle agresívnych, neovládateľných alebo nepredvídateľných prejavov. Vo všetkých odborných vyšetreniach (či už psychologických, psychiatrických alebo neurologických), ktoré boli správnym orgánom v uplynulých rokoch doložené, je žalobkyňa popisovaná ako veľmi spolupracujúca, snaživá a ovplyvniteľná. Krajskému súdu ako medicínskemu laikovi sa zdal záver neurologičky MUDr. F. uvedený v lekárskejších nálezoch z februára 2018 ako účelový (z neurologického hľadiska dieťa nie je schopné cestovať prostriedkami hromadnej prepravy, v cudzom prostredí má poruchy správania, afektívne stavy, je vylúčená preprava prostriedkami hromadnej prepravy vzhľadom k nezvládaniu socio-komunikačnej a senzorickej záťaže z prostredia), uvedený v závere lekárskeho neurologického nálezu na základe požiadavky matky žalobkyne. Krajský súd mal za to, že pri neurologickom vyšetrení lekár neurológ nie je kompetentný posudzovať poruchy správania, resp. afektívne stavy pacienta. Ďalej označil za zarážajúce, že neurológ prijíma záver - je vylúčená preprava prostriedkami hromadnej prepravy vzhľadom k nezvládaniu socio-komunikačnej a senzorickej záťaže z prostredia, ktorý podľa súdu môže prijať len psychiater a to až po hospitalizácii pacienta, pri ktorej je pravdepodobné k takémuto záveru dôjsť priamo lekárom, bez vplyvu iných rodinne zainteresovaných osôb. MUDr. F. v posledných lekárskejších nálezoch konštatuje, že žalobkyňa z neurologického hľadiska nie je schopná prepravy verejnou hromadnou dopravou, avšak neurologický nález popísaný v tých istých vyšetreniach takémuto záveru nezodpovedá. Takýto medicínsky záver môže uzavrieť, podľa názoru krajského súdu, len odborný lekár - psychológ, resp. psychiater a to na podklade pozorovaní pacienta pri hospitalizácii a nie z popisu správania sa žalobkyne jej matkou, počas relatívne krátkeho času počas vyšetrenia. Takýto záver však žiaden psychológ ani psychiatricka MUDr. Š. nezaujali.

3. Podľa predložených odborných nálezov, ktoré boli správnym orgánom v posledných niekoľkých rokoch opakovane predkladané - žalobkyňa nemá dokumentovanú ťažkú poruchu mobility, duševnú poruchu s často sa opakujúcimi prejavmi agresivity, neovládateľného alebo nepredvídateľného konania a zároveň nemá dokumentovanú ťažkú poruchu oboch zvieráčov. V lekárskej dokumentácii sa opakovane nachádza len konštatovanie, že žalobkyňa trpí inkontinenciou urinae (moču) III. stupňa (teda poruchou jedného zvieráča, nie oboch). Odkázanosť na individuálnu prepravu podľa § 14 ods. 6 písm. c/ zákona č. 447/2008 Z.z. je možné skonštatovať len u fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá má dokumentovanú ťažkú poruchu oboch zvieráčov - súčasne močového zvieráča i zvieráča stolice. Pri posudzovaní zdravotného stavu žalobkyne boli zhodnotené všetky dostupné odborné nálezy, zhodnotený bol celkový objektívny nález neurológa, nielen izolované konštatovanie v závere neurológa, že nie je schopná cestovať prostriedkami hromadnej dopravy. Mobilita zachovaná, chôdza samostatná, má poruchy v oblasti komunikácie, orientácia zodpovedá mentálnemu veku. Na základe doložených odborných nálezov a vlastného vyšetrenia posudkovým lekárom bolo posudkovým lekárom žalovaného konštatované, že nie je odkázaná na individuálnu prepravu.

4. Krajský súd ďalej uviedol poučku „Behaviorálneho správania“ a „Behaviorálnej vedy“ a uviedol, že behaviorálnym správaním trpí čas od času každý. Akútne, resp. chronické behaviorálne správanie predstavuje psychosociálny stres (zlosť, impulzivita, zvýšený hnev, podráždenosť, agresívne správanie, úzkosť, resp. depresívna nálada). Konštatoval, že z množstva lekárskejších posudkov, ktoré boli vypracované posudkovými lekármi žalovaného v jednotlivých konaniach o poskytnutí peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov ..., ktorých sa žalobkyňa domáhala - záver o behaviorálnom správaní žalobkyne nevyplýva. Z medicínskeho hľadiska sa jedná o detskú mozgovú obrnu s prejavmi atypického autizmu, s prejavmi ľahkej až stredne ťažkej mentálnej retardácie .... Krajský súd si je vedomý, že žalobkyňa občas trpí behaviorálnym správaním, najmä v stresových situáciách, ktoré sú pre ňu neznáme a ktoré si vzhľadom k svojmu mentálnemu poškodeniu nevie vysvetliť. Naopak, opakujúcim sa záverom v lekárskejších posudkoch je konštatovanie - chôdza je samostatná, bez potreby používania ortopedickej pomôcky, je schopná v sprievode inej fyzickej osoby premiestniť sa k vozidlu verejnej hromadnej dopravy osôb a do prostriedku železničnej dopravy a späť rovnakým spôsobom ako fyzická osoba bez zdravotného postihnutia. Takýto záver konštatuje aj otec

žalobkyne, ktorý sa vyjadril, že zvláda v sprievode inej fyzickej osoby situácie vo verejnej hromadnej doprave. Fyzická výkonnosť je primeraná, chodí na turistiku, chôdza je možná na kratšie i na dlhšie vzdialenosti. Žalobkyňa je fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá je odkázaná na sprievodcu, verbálne nekomunikuje, s okolím sa dorozumieva posunkami a špeciálnymi tabuľkami, v kontakte so spoločenským prostredím je odkázaná na sprievod inej fyzickej osoby. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že žalobkyňa vzhľadom na charakter svojho zdravotného postihnutia - atypický autizmus s ťažkou mentálnou retardáciou, poruchami správania a komunikácie je odkázaná v akomkoľvek prostredí pohybovať sa len v sprievode inej fyzickej osoby. Túto úlohu plní sprievodca, resp. rodinný príslušník, ktorý ju aj doteraz všade sprevádzal.

5. Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podala kasačnú sťažnosť žalobkyňa (sťažovateľka). Kasačnú sťažnosť odôvodnila tým, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (dôvod podľa ust § 440 ods. 1 písm. g/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok - SSP). Sťažovateľka namietala, že v rozsudku nebolo zaznamenané vyjadrenie rodičov, ktorí uvádzajú, že dcéra je schopná prejsť bez problémov iba za priaznivého počasia, nedokáže sama nastúpiť a vystúpiť, udržať sa počas jazdy, ísť na toaletu a pripraviť sa na výstup. Sťažovateľka ďalej uviedla, že jej bol po 20 rokoch zmenený stupeň odkázanosti zo VI. na II. napriek tomu, že jej zdravotný stav sa výraznejšie nezmenil. Chôdza sa zlepšila a naopak jej autistické prejavy pretrvávajú a vekom sa agresívne správanie stalo ešte silnejším. Odnímanie tohto príspevku sa jej javí ako účelové a ako výstraha pre žiadateľov o osobnú asistenciu, ktorá bola sťažovateľke po dlhšej dobe priznaná až na základe rozhodnutí súdov.

6. Sťažovateľka nesúhlasila so záverom posudkovej lekárky, ktorá správanie sťažovateľky nepovažovala za agresívne a útočné. Namietala, že posudková lekárka k uvedenému záveru dospela na základe krátko stretnutia v rámci osobného posúdenia v rozpore s lekáorskými správami odborných lekárov sťažovateľky ku ktorým sťažovateľka chodí roky a ani nevyužila možnosť s nimi zdravotný stav žalobkyne konzultovať. Žalovaný ako aj krajský súd lekárske správy odborných lekárov žalobkyne považoval za účelové. Sťažovateľka je názoru, že správny orgán zámerne nedostatočne zhodnotil jej zdravotný stav a od podania žiadosti o osobnú asistenciu neguje lekárske správy. Uvádza, že v lekáorských správach sa dlhodobo uvádza, že má autistické prvky v správaní. Jej správanie je vekom hlučnejšie, rušivejšie a agresívnejšie. Svoju neschopnosť vyjadriť sa, už takmer tri roky vyjadruje trhaním oblečenia. Žiadala rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

7. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti nevyjadril.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd podľa § 438 ods. 2 SSP preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobkyne je dôvodná.

9. Podľa § 14 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon č. 447/2008 Z.z.), fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, ak nie je schopná na rovnakom základe s ostatnými fyzickými osobami a pri rešpektovaní jej prirodzenej dôstojnosti z dôvodu

a) ťažkej poruchy mobility premiestniť sa k vozidlu verejnej hromadnej dopravy osôb a späť, nastupovať do vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb, udržať sa v ňom počas jazdy a vystupovať z vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb,

b) duševnej poruchy s často sa opakujúcimi prejavmi agresivity, neovládateľného alebo nepredvídateľného správania prepravovať sa vozidlom verejnej hromadnej dopravy osôb alebo

c) ťažkej poruchy zvieráčov prepravovať sa vozidlom verejnej hromadnej dopravy osôb.

10. Spornou medzi účastníkmi konania zostala otázka odkázanosti žalobkyne na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom vzhľadom na jej zdravotný stav. Po preskúmaní administratívneho spisu žalovaného a prvostupňového správne orgánu dospel kasačný súd k odlišnému záveru, aký je vyjadrený v rozsudku krajského súdu.

11. Z administratívneho spisu mal kasačný súd za preukázané, že podkladom vydania preskúmaného rozhodnutia bol Komplexný posudok Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, oddelenia peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP a posudkových činností Žilina č. ZA/2019/3772/5-KRA z 12.03.2019. Podľa tohto komplexného posudku je miera funkčnej poruchy žalobkyne 60% podľa prílohy č. 3, časti IV. bodu 3 písm. b/ k zákonu č. 447/2008 Z.z., a preto sa považuje za fyzickú osobu z ťažkým zdravotným postihnutím. V rámci sociálnych dôsledkov jej ťažkého zdravotného postihnutia v oblasti mobility a orientácie je uvedené, že žalobkyňa nemá dokumentované ťažké poruchy mobility, duševnú poruchu s často sa opakujúcimi prejavmi agresivity, neovládateľného alebo nepredvídateľného správania ani ťažkú poruchu oboch zvieráčov, orientačná schopnosť je čiastočne oslabená z dôvodu stredne ťažkej mentálnej retardácie. V oblasti zvýšených výdavkov je odkázaná na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou z dôvodu inkontinencie moču III. stupňa.

12. Z lekárskeho posudku žalovaného č. ZA/2019/3772/4 z 27.02.2019 kasačný súd zistil, že pri posudzovaní zdravotného stavu žalobkyne posudková lekárka vychádzala z neurologického vyšetrenia (MUDr. F.) z 20.012.2018 so záverom autistické rysy osobnosti, ťažká porucha vývoja reči, porucha vývoja jemnej motoriky, inkontinencia moču III. stupňa, pacientka je veľmi spoločenská. Ďalej vychádzala z nálezu z psychiatrického vyšetrenia (MUDr. Š.) z februára 2019 s popisom expresívna afázia, emočné a afektívne prejavy sú labilné, s impulzívnymi poruchami správania, s agresívnymi prvkami; a z psychologického vyšetrenia (Mgr. O.) z 27.04.2018 s popisom: pamäťové schopnosti v pásme ľahkej duševnej zaostalosti, mentálny vek dosahuje ťažkú duševnú zaostalosť. Posudková lekárka určila mieru funkčnej poruchy 60%, druh zdravotného postihnutia - Mentálna retardácia stredná, Inkontinencia moču gr. III. V odôvodnení posudková lekárka uviedla, že pacientka bola osobne posúdená posudkovým lekárom, pri posúdení bola spoločenská, milá, usmievala sa, neboli pozorované žiadne prvky agresivity ani afektívne stavy. V záveroch lekárskeho posudku uviedla, že žalovaná nie je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom podľa § 14 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z.z., lebo nemá ťažkú poruchu mobility, je schopná sa premiestniť sa k vozidlu verejnej hromadnej dopravy, nastupovať, vystupovať z neho a taktiež nemá stavy uvedené v § 14 ods. 6 písm. b/ a písm. c/ zákona č. 447/2008 Z.z.

13. V preskúmanom rozhodnutí žalovaný poukazuje na zmenu právnej úpravy zákona č. 447/2008 Z.z. s účinnosťou od 01.07.2018, ktorá precizovala podmienky odkázanosti na individuálnu prepravu. K aktuálnym stanoviskám neurologičky a psychiatričky zároveň uvádza, že závery týkajúce sa porúch správania sa žalobkyne sa javia účelové, pretože nekorešponujú s predchádzajúcimi vyšetreniami, poukazujúc na vyšetrenie zo septembra 2017, v ktorom lekárka uviedla, že nie sú prítomné výraznejšie behaviorálne poruchy. Vo všetkých odborných vyšetreniach (psychologických, psychiatrických alebo neurologických), ktoré boli v uplynulých rokoch doložené, je žalobkyňa popisovaná ako spolupracujúca, snaživá a spolupracujúca. Poukazoval tiež na vyjadrenie otca, že jeho dcéra zvláda prepravu hromadnými dopravnými prostriedkami. Vyjadrenia matky, že otec s dcérou nikdy neabsolvoval testovacie jazdy v prostriedkoch verejnej hromadnej dopravy žalovaný považoval za účelové.

14. Prieskum pred správny súdom primárne neslúži na nahrádzanie rozhodovacej činnosti orgánov verejnej správy. Správny súd nie je oprávnený posudzovať, či orgán verejnej správy aplikoval svoju diskrečnú právomoc vhodným spôsobom, ale posudzuje, či preskúmané rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah nevybočili z medzí a hľadísk ustanovených zákonom. Použitie správnej úvahy však nikdy nesmie byť arbitrárne, a preto každé rozhodnutie správneho orgánu musí byť náležite odôvodnené a súčasne byť v súlade so zásadami logického myslenia.

15. Z uvedeného dôvodu úlohou správneho súdu bolo posúdiť, či preskúmané rozhodnutie, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil prvostupňové rozhodnutie o odňatí príspevku žalobkyňi, vychádza zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu, jeho závery sú logické, náležité zdôvodnené a vychádzajú z podkladov nachádzajúcich sa v administratívnom spise. Správny súd neposudzuje ani správnosť lekárskeho posudku vzhľadom na to, že ide o otázky medicínskeho charakteru, na posúdenie ktorých sú potrebné odborné vedomosti. Je však oprávnený skúmať to, či pri

posudzovaní zdravotného stavu boli vzaté do úvahy všetky relevantné námietky účastníka konania a či takýto posudok je úplný, jeho závery logické a presvedčivé.

16. Napriek tomu, že žalobkyňa v podanej kasačnej sťažnosti poukazovala na nesprávnosť záverov s ohľadom na poruchy správania žalobkyne a z tohto dôvodu jej odkázanosti na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, kasačný súd vzhľadom na to, že v konaní nie je viazaný rozsahom a dôvodmi kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 2 v spojení s § 134 ods. 2 písm. d/ SSP) sa zaoberal aj odkázanosťou žalobkyne na individuálnu prepravu z dôvodu podľa § 14 ods. 6 písm. c/ zákona č. 447/2008 Z.z., keďže žalobkyňa trpí inkontinenciou moču III. stupňa.

17. Kasačný súd nesúhlasí s výkladom ust. § 14 ods. 6 písm. c) zákona č. 447/2008 Z. z., ktorý uviedol žalovaný v odôvodnení preskúmaného rozhodnutia a ktorý nekriticky prevzal krajský súd. Podľa žalovaného je na splnenie podmienky ťažkej poruchy zvieráčov potrebné, aby išlo o poruchu oboch zvieráčov. Takýto výklad kasačný súd považuje za nelogický, nevyplývajúci z daného zákonného ustanovenia a javí sa ako účelový zo strany žalovaného. Ťažká porucha zvieráčov je stav, kedy postihnutý nedokáže ovládať funkcie svojich zvieráčov, t. j. udržať moč a/alebo stolicu. Uvedené ustanovenie žiadnym spôsobom nepodmieňuje túto odkázanosť na súčasnú ťažkú poruchu oboch zvieráčov (močového a análneho), teda pre účely tohto zákona ide o inkontinenciu moču alebo stolice.

18. Skutočnosť, že zákonodarca použil množné číslo (zvieráčov) neznamena, že musí ísť o poruchu oboch zvieráčov súčasne, ale naznačuje to, že ťažká porucha sa môže týkať zvieráčov rôzneho druhu (močového a/alebo análneho). Je nelogické, aby bola fyzická osoba odkázaná na individuálnu prepravu iba v prípade, ak by trpela únikom moču aj stolice, ale napríklad nie v prípade, ak by trpela "len" únikom stolice z dôvodu závažnej poruchy análneho zvieráča. Podľa názoru kasačného súdu, zmysel zaradenia tohto druhu postihnutia ako samostatnej podmienky pre záver o odkázanosti na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, spočíva v úmysle zákonodarcu ušetriť ťažko postihnuté osoby od nepríjemných situácií v prostriedku hromadnej dopravy, ktoré sú spojené s únikom moču a/alebo únikom stolice a vyžadujú zvýšené nároky na hygienu. Samozrejme za podmienky, že sa jedná o závažnú poruchu zvieráčov.

19. Žalobkyňa trpí inkontinenciou moču gr. III, pričom tento záver nebol medzi účastníkmi sporný. Kasačný súd je preto toho názoru že už iba z tohto dôvodu žalobkyňa spĺňa podmienky odkázanosti na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom v zmysle ust. § 14 ods. 6 písm. c/ zákona č. 447/2008 Z.z., pretože trpí ťažkou poruchou zvieráčov. Vzhľadom na to, považuje preskúmané rozhodnutie v tejto časti za vydané na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

20. K odôvodneniu preskúmaného rozhodnutia v časti týkajúcej sa záveru, že žalobkyňa netrpí takými prejavmi agresie, ktoré by vylučovali prepravu prostriedkami hromadnej dopravy, kasačný súd uvádza, že takýto záver nepovažuje za dostatočne odôvodnený. Podľa názoru kasačného súdu nie je možné konštatovať účelovosť záverov odborných lekárov žalobkyne so zdôvodnením, že v predchádzajúcich lekárskejších správach takéto poruchy správania neboli dokumentované. Žalovaný ani posudkový lekár neuviedol konkrétne žiadnu lekársku správu, ktorá by uvedené závery, žalovaným považovanými za účelové, negovala. Taktiež, nie je vylúčené, že by sa zdravotný stav žalobkyne vyvíjal.

21. Kasačný súd súhlasí s konštatovaním žalovaného, že odborný lekár (v tomto prípade neurológ) nie je oprávnený záväzne vysloviť záver o odkázanosti na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom. Posudkový lekár sa však musí vysporiadať so závermi odborných lekárov odbornými argumentami. Nepostačuje iba konštatovanie, že pri posudzovaní zdravotného stavu boli zhodnotené všetky dostupné nálezy a celkový objektívny nález neurológa, nie iba izolované konštatovanie v závere, že pacientka nie je schopná cestovať prostriedkami hromadnej prepravy. Ako vyplýva z lekárskeho posudku, posudkový lekár vychádzal z troch vyšetrení popísaných vyššie, z ktorých aj psychiatrické vyšetrenie popisuje impulzívne poruchy správania s agresívnymi prejavmi. Aj keď žalovaný nie je oprávnený spochybňovať závery posudkových lekárov, nezbavuje ho to povinnosti zaobstarat' si také podklady na vydanie rozhodnutia, na základe ktorých bude môcť vydať náležite odôvodnené rozhodnutie. Ak vznikli pochybnosti o závere odborného lekára, posudkový lekár má možnosť využiť

konzultácie s lekármi v danom odbore, aby sa uvedené pochybnosti odstránili.

22. Pokiaľ záver o bezproblémovom správaní žalobkyne, v priamom rozpore so záverom odborného lekára, prijal posudkový lekár iba na základe krátkej návštevy počas osobného posúdenia, takéto zdôvodnenie nie je možné považovať za dostatočné. Samotná skutočnosť, že žalobkyňa ochotne spolupracovala s posudkovým lekárom počas posúdenia automaticky nevylučuje, že nemôže trpieť prejavmi agresie, ktoré boli popísané odborným lekárom - psychiatrom v lekárskej správe z 02/2019.

23. Kasačný súd považuje závery žalovaného v preskúmanom rozhodnutí ohľadom odkázanosti žalobkyne na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom za nepresvedčivé aj z dôvodu, že žalobkyňu žalovaný dlhodobo posudzoval ako odkázanú na individuálnu prepravu, pričom nevysvetlil, aké zlepšenie zdravotného stavu u žalobkyne nastalo a z akých dôvodov takéto prípadné zlepšenie zdravotného stavu malo vplyv na (ne)odkázanosť na individuálnu prepravu. V tejto časti preto kasačný súd považuje preskúmané rozhodnutie žalovaného za nedostatočne zdôvodnené a preto nepreskúmateľné.

24. Je potrebné poukázať na to, že v priamom rozpore s tvrdením žalovaného, že v minulosti neboli popisované poruchy správania sa žalobkyne, je konštatovanie v komplexnom posudku č. ZA/2016/6931/5-DOM zo 08.07.2016, v ktorom je uvedené, že žalobkyňa vzhľadom na charakter zdravotného postihnutia - atypický autizmus s ťažkou mentálnou retardáciou, poruchami správania a komunikácie nie je schopná na rovnakom základe s ostatnými fyzickými osobami, pri rešpektovaní prirodzenej dôstojnosti, zvládnuť inú situáciu vo vozidlách verejnej hromadnej dopravy. Obdobné konštatovanie obsahuje aj komplexný posudok z roku 2014, v ktorom je uvedené, že žalovaná nie je ani v sprievode schopná zvládať v dôsledku svojho zdravotného postihnutia iné situácie vo vozidle. Z medicínskeho hľadiska ide o poruchy osobnosti, správania, intelektu a komunikácie a o úplnú inkontinenciu moču.

25. Záverom kasačný súd uvádza, že novelou účinnou 01.07.2018 síce došlo k spresneniu podmienok odkázanosti na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, v dôsledku tejto novely sa však podmienky odkázanosti vo vzťahu k žalobkyňi nezmenili tak, aby uvedená novela bola sama o sebe, bez zlepšenia zdravotného stavu, dôvodom na zmenu záveru o odkázanosti žalobkyne na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom.

26. Neušlo pozornosti kasačného súdu, že krajský súd ustanovil žalobkyňi opatrovníka až po vynesení rozsudku. Uvedené ustanovenie opatrovníka mal krajský súd vykonať už na začiatku konania. Vzhľadom k tomu, že počas celého konania žalobkyňu zastupovala matka, ktorú krajský súd s oneskorením ustanovil za opatrovníčku, však považuje kasačný súd za neúčelné a nehospodárne vracať vec krajskému súdu na ďalšie konanie iba z tohto dôvodu. Vzhľadom na to, že krajský súd žalobu zamietol a kasačný súd dospel k záveru, že preskúmané rozhodnutie je vydané v rozpore so zákonom, kasačný súd zvolil priamo postup v zmysle ust. § 462 ods. 2 SSP a zmenil rozsudok krajského súdu tak, že zrušil rozhodnutie žalovaného a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie (§462 ods. 2 SSP). V ďalšom konaní žalovaný o žiadosti žalobkyne opätovne rozhodne, pričom názorom vyjadreným v tomto rozsudku je viazaný (§ 469 SSP) a nové rozhodnutie v súlade so zásadou preskúmateľnosti náležite zdôvodní.

27. O náhrade trov konania ako aj trov kasačného konania kasačný súd rozhodol v súlade s § 467 ods. 1 a 2 v spojení s § 167 ods. 1 SSP tak, že úspešnej žalobkyňi priznal náhradu trov konania na krajskom súde ako aj náhradu trov kasačného konania.

28. Toto rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustná kasačná sťažnosť.